

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК РУШІЙ ТРАНСФОРМАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ

Одним із системних трендів розвитку економічних відносин сучасності є поступове становлення та дифузія технології штучного інтелекту у структуру, склад та базові форми організації економічних зв'язків. Особливого відчутним вплив зазначених процесів має місце у контексті розвитку ринку праці, тим самим актуалізуючи дослідження у відповідному теоретико-методичному полі. Як зазначає у своїх працях економіст швейцарського походження К. Шваб, сучасна економіка перебуває на межі масштабної структурної революції, що у перспективі зумовить докорінні зміни системи економічних відносин у глобальному вимірі, вимагаючи відповідної якісної адаптації як з боку бізнес-сектору та державних структур, так і громадянського й академічного середовища.

Підтвердженням викладеної вище тези є об'єктивне наближення «штучного майбутнього», що супроводжується поступовою інтеграцією прогресивних інформаційних технологій, у т.ч. штучного інтелекту в поточну економічну дійсність. Згідно актуальних статистичних даних використання штучного інтелекту дозволить забезпечити щорічний ріст глобальної економіки на 4-6%, при цьому; за оцінками провідних аналітичних агенцій до 2030 року 70 % компаній адаптують використання штучного інтелекту до внутрішніх організаційно-виробничих процесів. Дані PwC свідчать, що використання штучного інтелекту до 2030 року дозволить забезпечити приріст світового ВВП на 14 % [1].

Проте, на сьогоднішній день, дискусійним залишається питання впливу штучного інтелекту на ринок праці. Аргументованими є об'єктивні загрози прискореної автоматизації та загальної процесної оптимізації виробництва як фактору перспективного скорочення робочих місць. Разом з тим, слід зауважити, дуальність відповідних процесів, що виявляє себе у паралельному виникненні нових інтелектуально-орієнтованих сфер зайнятості. За даними Світового економічного форуму використання технології штучного інтелекту спричинить кількісне скорочення робочих місць на рівні 85 млн., одночасно забезпечивши виникнення 97 млн робочих місць [1]. У даному контексті, слід також звернутися до профільних наукових досліджень у даній сфері, що свідчать про радше трансформаційний вплив технологій штучного інтелекту, який виявлятиметься у структурних зрушеннях ключових показників ринку праці, а не його скорочення. Зокрема, аналітичні дослідження на прикладу ринку праці Великобританії, наголошують, що прогнозний рівень скорочення робочих місць під впливом штучного інтелекту у найближчу декаду складатиме 9 %, разом з тим, матиме місце трансформація змісту та характеру зайнятості, що натомість охопить 35 % ринку праці [1].

Таким чином, базуючись на вищевикладеному, можна сформулювати наступні перспективні напрямки трансформації державної політики зайнятості під впливом штучного інтелекту: (1) спрямування інвестиційного ресурсу в освітню сферу та розвиток урядових програм перекваліфікації; (2) використання прогресивних практик соціального забезпечення (наприклад, базового доходу) з метою полегшення переходу до нових реалій ринку праці; (3) якісна інституціоналізація нормативних засад регулювання штучного інтелекту; (4) забезпечення ефективної трьохсторонньої взаємодії між урядом, бізнесом та освітнім сектором у питаннях розвитку штучного інтелекту та підготовки нових фахівців.

Підсумовуючи вищевикладене, можна стверджувати, що динамічний розвиток технологій штучного інтелекту вимагає впровадження адаптивних підходів у сфері зайнятості націлених на культивування знанневого потенціалу, розвитку компетентнісних навичок працівників, стимулювання реалізації відповідних заходів з боку держави.

Перелік посилань:

1. The impact of artificial intelligence on growth and employment. *Centre for economic policy research*. URL: <https://cepr.org/voxeu/columns/impact-artificial-intelligence-growth-and-employment>.